

7. juni 2017

Formannskapet
Meland kommune

Vedr. kommunestyrets vedtak om å forby gummigranulat på fremtidige kunstgressbaner i Meland

Til Meland idrettsråds styremøte 29.5.2017 var Knut Sognve, organisasjonssjef i Hordaland Idrettskrets, og Tore-Christian Gjelsvik, styreleder av Hordaland Fotballkrets, invitert. Bakgrunnen for invitasjonen var å få førstehåndskjennskap til siste nytt innen bygging og drifting av kunstgressbaner. Derfor var også arbeidsgruppen som jobber for å realisere IL Kvernbits planer om innedørsfotballhall og ny kunstgressbane på Fossemyra invitert.

Det som kom frem på møtet, er at man med dagens kunnskap kan fastlå følgende fakta:

Der finnes p.t. ikke noe forskning som viser at kunstgressbaner som inneholder gummigranulat fra bildekk utgjør noen helsefare for den enkelte utøver. Norges Fotballforbund har sammen med forskningsinstitusjoner som SINTEF BYGGFORSK, Miljødirektoratet, Norsk Institutt for Luftforskning, Norsk Institutt for Vannforskning, Nasjonalt Folkehelseinstitutt og Det Norske Radiumhospital nedlagt et stort arbeid for å kartlegge eventuelle helseskader. Dersom det skulle fremkomme ny forskning som påviser en uheldig sammenheng mellom bruk av gummigranulat og helseskader må man kunne forvente at Norges Fotballforbund, som Norges desidert største særforbund, vil reagere umiddelbart og komme med nye anbefalinger.

Per dags dato finnes det heller ikke fullgode alternativer til gummigranulat. Flere stoffer er under utvikling og utprøving.

1. Kork har vært nevnt som et alternativ, men fremstår p.t. ikke som et godt alternativ. Innendørsbruk av kork har vært kritisert på grunn av store støvplager og anbefales ikke. Ifm. overflatevann ved store nedbørsmengder, blir problemet betydelig større med kork enn hva som er tilfelle ved bruk av gummigranulat som har en høyere egenvekt enn vann.
2. Resirkulerte bildekk som brukes nå har en annen kvalitet ift. hva som var tilfelle for få år tilbake. Etter påtrykk fra EU, har bildekkprodusentene utviklet nye dekk hvor mange av tilsetningstoffene som var vanlige for 5 - 10 år siden ikke lenger inngår i produktene. Bildekk vil nok aldri bli et miljønøytralt alternativ, men har blitt betydelig mer miljøvennlig. Derved blir gummigranulat basert på bildekk også mer miljøvennlig.

3. Plastgranulat basert på polyetylen er under utvikling. Erfaringene så langt er mangelfulle og det store klimaspørsmålet blir om en slik produksjon vil totalt være mer miljøvennlig enn dagens gummigranulat basert på resirkulerte bildekk. Igjen, dette vet man ennå lite om.

Merkostnadene ved overgang til andre fyllmasser enn resirkulerte bildekk er anslått av Norges Fotballforbund til å være i størrelsesorden 6–700 000 kroner i rene anskaffelseskostnader. Ekstrakostnader knyttet til drift og vedlikehold er ukjent.

Et forbud mot bruk av gummigranulat er etter idrettsrådets mening ikke veien å gå, spesielt ikke på kort sikt.

Idrettsrådet mener at kommunen ved bygging av nye anlegg bør sikre at utbygger følger rådene fra Norges Fotballforbund. På den måten kan man i større grad hindre at gummigranulat blir værende i naturen, eller havner i nærliggende elver eller sjø.

Norges Fotballforbund mener følgende tiltak kan hindre spredning av gummigranulat i naturen:

- Ringmur eller gjerde som er tett de nederste 30-50 cm rundt banen
- Fast dekke eller kunstgress helt ut til mur/gjerde
- Avsatt areal til lagring av snø for baner som vinterbrøytes
- Utlegging av fiberduk under snødeponi
- Definerte inn/utganger med rister som fanger opp granulat fra klær og sko
- Filter i eksisterende drenskummer som samler opp granulat og kan gjenbrukes
- Gode vedlikeholdsrutiner og moderne utstyr
- Gode rutiner for oppsamling og gjenbruk av gummigranulat
- Bevisstgjøre fotballklubbene og deres medlemmer

I Meland har vi følgende kunstgressbaner. 2 på Fossemøya, 1 i Leirdalen, 1 på Vestbygd og 1 på Nordhordland Folkehøyskole.

Fossemøya idrettspark inneholder 2 store kunstgressbaner i privat eie. Drift og vedlikehold utføres i stor grad av IL Kvernbit ved daglig leder Trond Egil Soltvedt som har mer enn 10 års erfaring drift og vedlikehold av anlegget. Idrettslaget disponerer topp moderne utstyr, betalt av Trond Mohn. Klubben har en meget bevisst forhold til gjenbruk av granulat og er opptatt rengjøring av drensrør. Dette utføres av eksternt firma to ganger per år.

Forbedringspotensialet på Fossemøya ligger i klarere inn- og utgangspartier med rist hvor granulat festet til sko og klær samles opp.

Under planlegging av nytt anlegg på Fossemøya er det allerede inntegnet tre drenskummer hvor overvann som inneholder granulat blir ledet gjennom. På den måten vil granulatet synke ned og bli gjenbrukt. Avrenning fra planlagt innendørshall er irrelevant siden det er et lukket system.

NHIL disponerer i dag kunstgressbanene i Leirdalen og på Vestbygd – begge er eiet av Meland kommune. Anleggene driftes og vedlikeholdes av NHIL mot en kommunal godtgjørelse. Begge anleggene driftes av personer med stor kunnskap og moderne utstyr.

Idrettsrådet er ikke kjent med planer som tilsier at Meland kommune som anleggseier har planer om å skifte ut dagens granulat. Rådet har heller ikke kjenskap til kommunale planer som tilsier at det skal iverksettes nye tiltak for å hindre granulat å komme ut i naturen fra henholdsvis Leirdalen eller Vestbygd.

Idrettsrådet tar miljøspørsmål på alvor. Idretten skal selvsagt bidra til å redusere at gummigranulat blir et miljøproblem. Idrettsrådet mener at det må nedsettes et arbeidsutvalg, hvor idretten er representert. Utvalget må ha som mandat å vurdere fremtidige løsninger for kunstgressbaner i Meland. Idretten i Meland har allerede den ekspertisen som kommunen selv mangler ved drift og vedlikehold av slike baner. Sammen kan vi komme frem til gode løsninger.

Å forby bruk av gummigranulat i kunstgressbaner med umiddelbar virkning, oppleves med dagens kunnskap og dagens alternativer som motarbeidelse, og påfører eier av slike anlegg betydelige merkostnader uten at man kan vise til noen reelle miljø- og/eller helsegevinster.

Med vennlig hilsen

Bjørn Tore Hesjedal
Leder, Meland idrettsråd